

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Puhelin 029 56 42000
Faksi 029 56 42079
Sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

Päätös

1 (9)

16/0827/4

4.8.2016

Diaarinumero
01361/15/1603

Asia Rahankeräyslupaa koskeva valitus

Valittaja Electronic Frontier Finland - Effi ry
Asiamies: OTK Mikko Välimäki

Päätös, josta valitetaan

Poliisihallitus 22.1.2015 päätösnumero POL-2014-6093

Poliisihallitus on päätöksellään hylännyt Electronic Frontier Finland - Effi ry:n 13.5.2014 saapuneen hakemuksen rahankeräyslupasta kahden vuoden ajaksi luvan myöntämisestä. Päätöksen perusteluina on lausuttu, että hakija ei täytä rahankeräyslain 12 §:ssä säädettyjä rahankeräyslupan antamisen edellytyksiä, sillä on oletettavaa, ettei hakija toimi rahankeräyksestä annettujen säännösten mukaisesti. Lupahakemus on hylätty rahankeräyslain 13 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Poliisihallituksen päätös on kumottava lain ja sen tarkoituksen vastaisena. Asia on palautettava Poliisihallitukselle uudelleen käsiteltäväksi ja uusi päätös on tehtävä kiireellisesti. Hallinto-oikeuden on jäävättävä Poliisihallituksen arpa-jaishallintopäällikkö Jouni Laihon osallistuminen uuden päätöksen tekemiseen. Valtio on velvoitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut, jotka ovat tähän mennessä arvonlisäveroineen 2 976 euroa.

Electronic Frontier Finland - Effi ry on vuonna 2001 perustettu aatteellinen yhdistys, jonka kantavana ajatuksena on yksilön sähköisten oikeuksien puolustaminen. Yhdistyksellä on noin 1 500 henkilöjäsentä ja se vaikuttaa aktiivisesti muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin, jotka koskevat yksityisyyden suojaa, sananvapautta, tekijänoikeuksia ja sähköistä hallintoa. Yhdistys antaa vuosittain eri ministeriöiden pyynnöstä lukuisia kirjallisia lausuntoja ja yhdistyksen edustajat käyvät kuultavina säännönmukaisesti eduskunnan valiokunnissa. Yhdistyksen hallitus ja aktiivit ovat pääosin tekniikan ja juridiikan asiantuntijoita.

Osana toimintaansa yhdistys on monien muiden kansalaisjärjestöjen tapaan avannut internetsivuillaan ohjeet, miten kiinnostuneet voivat antaa yhdistykselle lahjoituksia. Sivu avattiin aikanaan vastauksena lukuisille tätä asiaa yhdistykseltä suoraan kysyneille. Tämä lahjoituksista informoiva sivu on ollut olemassa tätä kirjoitettaessa asiallisesti saman sisältöisenä, samassa internet-osoitteessa pian 15 vuotta. Yhdistys pitää lahjoituksista informoimista täysin normaalina ja asiallisena sananvapauden käyttämisenä.

Toisin kuin monissa muissa maissa Suomessa on olemassa rahankeräyslaki, jonka mukaan kaikenlainen rahankeräys, jossa "vedotaan yleisöön" vaatii etu-

käteisen poliisiviranomaisen luvan. Laki ja sen sanamuoto on ollut muuttumaton sen aikaa kun yhdistyksen lahjoituksista informoiva sivu on ollut Internetissä. Laki uudistettiin vuonna 2005, mutta rahan keräyksen määritelmä ja teksti "yleisöön vetoamalla" pysyi muuttumattomana.

Yhdistystä ja sen hallituksen kymmentä jäsentä vastaan nostettiin vuonna 2006 syyte rahankeräysrikoksesta sillä perusteella, että yhdistys ei ollut hakenut lahjoituksista informoivalle internet -sivulle rahankeräyslupaa. Sekä Helsingin käräjäoikeus että Helsingin hovioikeus hylkäsivät syytteet perusteettomina ja velvoittivat valtion korvaamaan yhdistyksen ja sen hallituksen jäsenten oikeudenkäyntikulut.

Yhdistyksen lahjoituksista informoiva sivu pysyi internetissä muuttumattomana. Sen sijaan Poliisihallitus on jatkanut selvityspyyntöjen lähettämistä yhdistykselle koskien tätä samaa sivua ja esittämällä että vuonna 2006 voimaan tulleen lakiuudistuksen jälkeen aiemmilla oikeudenkäynneillä ei olisi merkitystä. Uutta syytettä ei ole kuitenkaan nostettu eikä yhdistyksen tiedossa ole, että mikään poliisiviranomainen tai syyttäjä olisi lähtenyt edes tutkimaan asiaa uudelleen. Tämä onkin itsestään selvää jo ne bis in idem -periaatteen nojalla.

Electronic Frontier Finland - Effi ry on nyt hakenut rahankeräyslupaa ajatuksena toteuttaa niin sanottu kertaluontoinen perinteinen lahjoituskampanja, jossa ihmisiltä pyydetään aktiivisesti pääasiassa radio- ja lehtimainoksien lahjoituksia yhdistyksen toiminnan tukemiseksi. Yhdistyksen kampanjan tiedotuskanavat on yksilöity lupahakemukseen. Sen mukaisesti radio- ja lehtimainontaan sekä erilaisiin painettuihin esitteisiin ollaan valmiit panostamaan 17 000 euroa ja näistä on arvioitu saatavan yhteensä noin 70 000 euroa lahjoituksia ennen kaikkea sellaisilta, joille yhdistys ja sen toiminta eivät ole ennestään erityisen läheisiä. Lupahakemuksen mukaisesti radio- ja lehtimainonnan sekä painettujen esitteiden lisäksi kampanjaa on tarkoitus tukea tiedottamalla siitä sähköpostitse ja internetissä uudessa kampanjaa varten avattavassa osoitteessa <http://www.ffi.org/lahjoita> sekä muilta internetsivuilta ostettavalla mainostilalla. Korostettakoon, että lupahakemuksessa mainittu uusi sivu on eri osoitteessa kuin olemassa oleva sivu, jonka osoitteena tulee säilymään <http://www.ffi.org/yhdistys/lahjoitukset.html>. Uudella sivulla mainittu pankkitili on myös eri, ja se on avattu nimenomaisesti kampanjaa varten.

Poliisihallitus hylkäsi lupahakemuksen arpajaishallintopäällikkö Laihon allekirjoittamalla päätöksellä. Hylkäyspäätöksen ainut perustelu on, että koska yhdistyksen olemassa oleva internet -sivu on Poliisihallituksen mukaan lainvastainen, lupaa ei voi myöntää. Päätös on käsittämätön, koska yhdistyksen olemassa oleva internet -sivu ei liity millään tavalla lupahakemuksessa tarkoitettuun lahjoituskampanjaan edes siltä osin kuin lupaa on haettu uudelle internet -sivulle. Päätöstä voi ainoastaan selittää ymmärtämällä asian relevantti tausta ja Laihon rooli yhdistyksen julkisena vastapuolena oikeudenkäynneissä vuosien ajan. Poliisihallitus ei suostu käsittelemään yhdistyksen minkäänlaista lupahakemusta ennen kuin internet -sivu poistetaan. Poliisihallitus sivuuttaa päätöksessään tyystin kaikki muut haetun lahjoituskampanjan tiedotuskanavat ja koko kampanjan tarkoituksen, ja juuttuu menneisiin. Tämä siitä huolimatta, että muun muassa aiempien oikeudenkäyntien perusteella on selvää että yhdistyksen internet -sivu, jossa informoidaan lahjoitusten kyselijöitä, ei vaadi erikseen Poliisihallituksen lupaa. Samaan on päätynyt myös korkein hallinto-oikeus päätöksessä KHO 2008:26.

Edellä mainituilla perusteilla Poliisihallituksen päätös on kumottava ja asia on palautettava uudelleen käsiteltäväksi. On selvää, että Arpajaishallintopäällikkö Laiho ei voi enää osallistua päätöksen tekemiseen ottaen huomioon hänen toimintansa ja asenteensa vuosia jatkuneessa konfliktitilanteessa yhdistyksen kanssa. Hallinto-oikeuden on palautuspäätöksen yhteydessä jäävättävä arpajaishallintopäällikkö Laiho käsittelemästä asiaa enemmän.

Rahankeräyslain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on "mahdollistaa yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi järjestettävät rahankeräykset ja estää epärehellinen toiminta rahankeräyksen yhteydessä." Ottamalla tämä periaate lähtökohdaksi voitaisiin jopa katsoa, että Poliisihallituksen päätökset ja tiedustelupyynnöt lahjoituskampanjoista eivät ole olleet yleisellä tasolla lain tarkoituksen mukaisia. Yhdistyksen ja sen toiminnasta vastaavien rehellisyyttä ja tarkoituspäätä ei ole vielä kertaakaan epäilty. Pitäisi olla selvää, että selvityspyyntöjen ja hylkäävien päätösten ensisijaisena perusteena on oltava perusteltu epäily siitä, että lahjoitusten hakijalla on epärehellinen tarkoitus. Poliisihallitus on kuitenkin järjestelmällisesti sivuuttanut tällaisen pohdiskelun ja näyttäisi lähtevän siitä, että muodollinen lupaprosessi ja mahdollisimman kattava lupien vaatiminen on lain perimmäinen tarkoitus. Tämä on paitsi epäasianmukaista niin sanottua turhaa byrokratiaa, myös koko lain tarkoituksen vastaista. Lähtökohta on myös selvässä ristiriidassa lainsäätäjän viimeaikaisiin linjauksiin yli puoluerajojen.

Valtion on korvattava yhdistyksen kaikki oikeudenkäyntikulut. Asiassa on hallintolainkäyttölain 74 §:n mukaisesti otettava huomioon, että oikeudenkäynti on aiheutunut viranomaisen selvästi virheellisestä menettelystä ja että virheen seurauksena taloudellisesti merkittävä, kymmenien tuhansien eurojen rahankeräyskampanja on jouduttu toistaiseksi peruuttamaan, millä on ollut huomattavia vahingollisia seurannaisvaikutuksia yhdistyksen suunnitellulle toiminnalle.

Asian käsittely ja selvittäminen

Poliisihallitus on antanut lausunnon. Yhdistys on toiminnassaan useiden vuosien ajan toimeenpannut rahankeräystä tietoisesti lain käskyistä ja kielloista piittaamatta ilman asianmukaista rahankeräyslupaa. Yhdistyksellä ei myöskään ole osoitettua aikomusta lopettaa luvatonta rahankeräystään, vaan päinvastoin on ilmeistä, että tätä toimintaa olisi edelleen tarkoitus jatkaa. Näillä perusteilla Poliisihallitus on katsonut, että ei voida pitää oletettavana, että yhdistys toimisi rahankeräyksestä annettujen säännösten mukaisesti. Yhdistys on toistuvasta ohjauksesta huolimatta jatkanut useita vuosia luvatonta rahankeräystä, mistä johtuen Poliisihallitus on katsonut, etteivät rahankeräyslupan myöntämisperusteet täyty. Näin ollen yhdistys on itse tahallisella menettelyllään aiheuttanut sen, ettei sille ole voitu myöntää rahankeräyslupaa.

Yhdistys olisi voinut jo Helsingin hovioikeuden tuomion antamisen jälkeen noudattaa tuomiota, poistaa vetoomuksen rahalahjoitusten saamiseksi ja hakea rahankeräyslupaa. Viimeistään vuonna 2011 annetun kirjallisen ohjeistuksen jälkeen yhdistyksen olisi tullut poistaa mainittu teksti internet -sivuiltaan ja hakea rahankeräyslupaa, kun rahankeräystä on ilmeisesti haluttu edelleen jatkaa. Yhdistykselle annetussa ohjeistuksessa on otettu nimenomaisesti kantaa siihen, että kyseinen teksti internetissä edellyttää rahankeräyslupaa. Lupaviranomaisen antaman tämänkaltaisen ohjeistuksen merkitys ei voi jäädä epäselväksi.

Poliisihallitus on ohjannut yhdistystä toimimaan asiassa lain edellyttämällä tavalla, mutta yhdistys on tästä tietoisesti kieltäytynyt. Päätöksessä ei ole tapahtunut viranomaisen virhettä, joten yhdistyksen tulee itse vastata sille aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

Valittaja on antanut vastaselityksen. Yhdistys ei ole hakenut lupaa vanhalle internet -sivulle eikä oletettu toiminta, jossa viitataan ainoastaan vanhaan internet -sivuun ole hyväksyttävä syy hylätä hakemusta. Hallinto-oikeuden on pyydettävä Poliisihallitukselta täydentävä lausunto, jossa Poliisihallituksen lausunnossa vihjattu talousrikosväite yksilöidään.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Perustelut

Esteellisyyttä koskeva väite

Hallintolain 27 §:n mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa. Esteellisyyssperusteet on lueteltu saman lain 28 §:n 1 momentissa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan virkamies on esteellinen jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen. Lain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta kuin kohdissa 1 - 6 erikseen mainitusta erityisestä syystä vaarantuu.

Yhdistyksen kertoman mukaan arpajaishallintopäällikkö Jouni Laiho on toiminut todistajana yhdistystä ja sen hallituksen jäseniä vastaan ajatussa Helsingin hovioikeuden tuomioon 10.12.2008 päättyneessä rahankeräysrikosta koskevassa asiassa. Yhdistyksen mukaan Laiho on toiminut yhdistyksen julkisena vastapuolena oikeudenkäynneissä vuosien ajan. Yhdistyksen mukaan se on ollut vuosia Laihon kanssa konfliktitilanteessa, mikä on ilmennyt muun ohella Laihon periksi antamattomana kirjelmöintinä muun ohella lehtien yleisönosastoilla.

Se seikka, että Laiho on toiminut todistajana yhdistystä ja sen jäseniä koskevassa rahankeräysrikosta koskevassa asiassa, ei tee Laihosta hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua asianosaista tässä asiassa. Lähtökohtana hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan esteellisyyden yleislausekkeen soveltamisessa on, että erityisen syyn on rinnastuttava merkittävyydeltään muihin, konkreettisiin esteellisyyssperusteisiin. Näin ollen esimerkiksi pelkästään muutoksenhakijan epäluottamus virkamieheen tai viranomaisen toimintaan ei vielä perusta esteellisyyttä tällä yleisperusteella, vaan luottamuksen vaarantumiselle on oltava konkreettinen syy. Muussa kuin tässä asiassa annetut muutoksenhakijan kannasta poikkeavat kirjelmät tai yleisönosastokirjoitukset eivät yksinään perusta esteellisyyttä. Lisäksi erityisen syyn on oltava sellainen, että myös ulkopuolinen voi saada sen tietoonsa, vaikka se ei olisikaan laajasti tunnettu. Asiassa ei ole osoitettu sellaista ulkopuolisen todennettavissa olevaa hal-

lintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua erityistä syytä, jonka johdosta Lahon puolueettomuuden voitaisiin katsoa vaarantuneen. Näin ollen asiaa Poliisihallituksessa käsiteltäessä ei voida esitetyillä perusteilla katsoa tapahtuneen esteellisyydestä johtuvaa virhettä.

Pääasia

Sovellettavat säännökset ja lain esityöt

Rahankeräyslain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on mahdollistaa yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi järjestettävät rahankeräykset ja estää epärehellinen toiminta rahankeräysten yhteydessä. Lain 3 §:n 1 momentin mukaan rahankeräyksellä tarkoitetaan toimintaa, jossa yleisöön vetoamalla kerätään vastikkeetta rahaa. Lain 4 §:n 3 kohdan mukaan yleisöön vetoamisella tarkoitetaan suullisesti, kirjallisesti tai muulla tavoin ilmaistua pyyntöä tai kehotusta antaa rahaa keräykseen. Lain 5 §:n 1 momentin mukaan rahankeräys saadaan toimeenpanna vain viranomaisen antamalla luvalla (*rahankeräyslupa*).

Rahankeräyslain 12 §:n 1 momentin mukaan lupa rahankeräyksen toimeenpanemiseen voidaan antaa, jos:

- 1) rahankeräyksen keräystarkoitus on 6 §:ssä säädetyn mukainen;
- 2) keräystarkoitus ei ole lain tai hyvän tavan vastainen;
- 3) luvan saaja täyttää 7 §:ssä säädetyt edellytykset;
- 4) rahankeräyksen toimeenpano on yleisen edun kannalta tarkoituksenmukais-
ta; ja
- 5) on oletettavaa, että hakija toimii rahankeräyksestä annettujen säännösten mukaisesti.

Rahankeräyslain 13 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hakemus rahankeräyksen toimeenpanemiseen tulee hylätä, jos luvan antamiselle 6, 7 ja 12 §:ssä säädetty edellytykset eivät täyty.

Rahankeräyslain 26 §:n (505/2009) 1 momentin mukaan rahankeräysten toimeenpanon yleisestä valvonnasta ja toimeenpanon ohjauksesta sekä tilastoinnista vastaa Poliisihallitus. Pykälän 3 momentin mukaan Poliisihallitus voi antaa rahankeräysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Hallituksen esityksessä rahankeräyslaiksi sekä laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja rikoslain muuttamisesta (HE 102/2005 vp) yleisperusteluissa on muun ohessa todettu, että rahankeräysten toimeenpano olisi sallittua ainoastaan rahankeräyslaissa säädettyin edellytyksin. Rahankeräyslakiin ehdotetaan otettavaksi tarkkarajainen rahankeräyksen määritelmä. Rahankeräyksellä tarkoitettaisiin toimintaa, jossa yleisöön vetoamalla kerätään vastikkeetta rahaa. Rahankeräyslain tarkoituksena on mahdollistaa yleishyödyllisten yhteisöjen ja säätiöiden yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi toimeenpannut rahankeräykset. Rahankeräyslupan voisi saada Suomessa rekisteröity yhteisö tai säätiö, jolla on yksinomaan yleishyödyllinen tarkoitus. Ehdotetun lain mukaan rahankeräysten toimeenpano ei olisi mahdollista taloudellisen voiton tavoittelemiseksi esimerkiksi yritystoiminnan muodossa. Lupa rahankeräyksen toimeenpanoon voitaisiin antaa sellaiselle yhteisölle, jonka toiminta on havaittu moitteettomaksi ja jonka esittämä keräystarkoitus on yleisen edun kannalta tarkoituksenmukainen.

Hallituksen esityksen (HE 102/2005 vp) 4 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että voimassa olevassa rahankeräyslaissa ei ole laissa käytettyjen käsitteiden määritelmiä sisältävää säännöstä. Voimassa olevan rahankeräyslain 2 §:n mukaan rahankeräys saadaan toimeenpanna vain varojen hankkimiseksi sosiaalista, sivistyksellistä tai aatteellista tarkoitusta taikka yleistä kansalaistointia varten. Ehdotetun lain 4 §:n 3 kohdassa määriteltäisiin, mitä yleisöön vetoamisella tarkoitetaan. Sen mukaan yleisöön vetoamisella tarkoitettaisiin suullisesti, kirjallisesti tai muulla tavoin ilmaistua pyyntöä tai kehotusta antaa rahaa keräykseen. Yleisöön vetoamisen käsite ehdotetaan määriteltäväksi siten, että käsitettä ei sidottaisi mihinkään tiettyihin viestintämuotoihin tai viestintätapoihin eli laki olisi täysin välineneutraali.

Hallituksen esityksen (HE 102/2005 vp) 12 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on lisäksi todettu muun ohessa, että ehdotetun lain 12 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan olisi oltava oletettavaa, että rahankeräyslupan hakija toimii rahankeräyksestä annettujen lain ja asetuksen tasoisten säännösten mukaisesti. Lupaviranomainen voisi kiinnittää lupaharkinnassaan huomiota siihen, kuinka hyvin rahankeräyslupan hakija on noudattanut säännöksiä ja lupaehtoja aikaisemmin toimeenpanemissaan rahankeräyksissä. Jotta lupa rahankeräyksen toimeenpanemiseen voitaisiin antaa, luvan hakijan tulisi täyttää kaikki edellä 1-5 kohdissa mainitut vaatimukset.

Hallituksen esityksen (HE 102/2005 vp) 13 §:n 2 momentin 5 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että lupahakemus voitaisiin hylätä myös, jos hakija on aikaisempien rahankeräystensä yhteydessä jättänyt noudattamatta lain tai asetuksen säännöksiä taikka toiminut lupaehtojen vastaisesti. Lain ja asetuksen määräysten laiminlyöntiä olisi arvioitava ankarammin uuden rahankeräyslupan myöntämisen esteenä kuin lupaehtojen noudattamatta jättämistä.

Asiassa saatu selvitys

Electronic Frontier Finland - Effi ry:n internetsivuilla on ollut selvitetyin mukaan noin 15 vuoden ajan seuraava teksti: ”EFFI voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia toimintansa tukemiseen. Niitä ei voi kuitenkaan vähentää esim. verotuksessa. Jos haluat lahjoittaa, käytännössä se tapahtuu helpon tilisiirtona yhdistyksen tilille: IBAN FI16 6601 0001 0219 55, SWIFT/BIC AABAFI22 (Ålandsbanken). Lähetä meili jasenasiat@effi.org niin saat viite-numeron pankkisiirtoa varten.”

Yhdistyksen internet -sivun tekstiä on käsitelty Helsingin hovioikeudessa rahankeräysrikoksena. Helsingin hovioikeus on tuomiollaan 10.12.2008 numero 3487 hylännyt syytteet asiassa. Helsingin hovioikeus on perustellut tuomiotaan seuraavasti. Heinäkuun 1 päivänä 2006 voimaan tulleen rahankeräyslain (255/2006) säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 102/2005 vp) perustelujen mukaan ehdotetussa laissa määriteltäisiin, mitä yleisöön vetoamisella tarkoitetaan. Sitä koskeva määritelmä on otettu lain 4 §:n 3 kohtaan, jonka mukaan yleisöön vetoamisella tarkoitetaan suullisesti, kirjallisesti tai muulla tavoin ilmaistua pyyntöä tai kehotusta antaa rahaa keräykseen. Oksasen, Puolamäen ja Tarvaisen syyksi väitettyjen rikosten tekoaikana on ollut oikeudellisesti epäselvää, mitä yleisöön vetoamisella on rahankeräyslain (31.7.1980/590) 1 §:n 1 momentissa (681/1983) tarkoitettu eikä heidän syytteessä kuvattua menettelyään ole ainakaan tuossa vaiheessa säädetty selvästi rangaistavaksi. Rikoslain 3 luvun 1 §:n 1 momentin ilmaiseman laillisuusperiaatteen mukaan ri-

kokseen syylliseksi saa katsoa vain sellaisen teon perusteella, joka tekohetkellä on laissa nimenomaan säädetty rangaistavaksi. Näin ollen rangaistussäännöksen sanamuotoa on epäselvissä tapauksissa tulkittava suppeasti ja syytetyt eduksi.

Poliisihallitus on ilmiannon perusteella pyytänyt 25.11.2011 päivätyllä selvityspyynnöllä Electronic Frontier Finland - Effi ry:ltä selvitystä yhdistyksen internet -sivun tekstin johdosta. Poliisihallitus on selvityspyynnössä todennut, että tekstin osalta rahankeräyksen määritelmä täyttyy ja toiminto edellyttää siten lähtökohtaisesti rahankeräyslupaa. Yhdistys on 15.12.2011 päivätyssä vastauksessaan todennut, ettei kyseinen alaisuus täytä rahankeräyksen määritelmää. Yhdistys on perustellut kantaansa tulkinnallaan rahankeräyslain 3 §:n sisällöstä ja Helsingin hovioikeuden tuomiolla 10.12.2008 numero 3487. Lisäksi vastauksessa on todettu, että yhdistyksen syyskokous päätti vuonna 2011, että yhdistys hakee rahankeräyslupaa ja jos se saadaan, järjestää varainhankintakampanjan. Poliisihallitus on 23.1.2012 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut, että yhdistyksen selvityksessä ei esitetä perusteita sille, miksi yhdistyksen internet -sivuillaan julkaisemaa tekstiä ei tulisi pitää rahankeräyksenä. Asiassa on Poliisihallituksen kirjeen mukaan erityisesti syytä ottaa huomioon se, että Helsingin hovioikeuden 10.12.2008 antama tuomio numero 3487, johon yhdistys selvityksessään viittaa, koskee ennen 1.7.2006 voimassa olleen rahankeräyslain (590/1980) mukaisesti ratkaistua asiaa eikä siten ole suoraan sovellettavissa uuden rahankeräyslain (255/2006) aikana tapahtuvaan toimintaan.

Poliisihallituksen 22.1.2015 tekemän valituksenalaisen päätöksen mukaan Poliisihallitus on 11.12.2014 pyytänyt hakijalta lausuntoa hakijan internetsivustolla olevasta lahjoitukset -osiosta. Päätöksen mukaan hakija on 30.12.2014 antamassaan lausunnossa todennut, että kyseisellä sivustolla ei ole kyse rahankeräyslupanalaisesta toiminnasta. Lausunnossa on lisäksi todettu, että on kansalaisjärjestöjen yleinen tapa tiedottaa lahjoitusmahdollisuudesta verkossa, eikä hakijan toiminta tältä osin ole poikkeuksellista eikä myöskään rahankeräyslupan varaista toimintaa. Hakija ei näin ollen ole tehnyt kyseiselle sivustolle muutoksia Poliisihallituksen lausuntopyynnön saatuaan.

Asian oikeudellinen arviointi ja hallinto-oikeuden johtopäätökset

Hallinto-oikeus toteaa, että asia on ratkaistavissa jo esitetyn oikeudenkäyntiaineiston perusteella, eikä valittajan vaatiman lausunnon pyytäminen Poliisihallitukselta ole enää tarpeen. Valituksenalainen päätös ei perustu rahankeräyslain 13 §:n 1 momentin 2 kohdan soveltamiseen.

Poliisihallitus on päätöksellään hylännyt Electronic Frontier Finland - Effi ry:n hakemuksen rahankeräyslupasta, koska hakija ei ole täyttänyt rahankeräyslain 12 §:ssä säädettyjä rahankeräyslupan antamisen edellytyksiä. Poliisihallituksen päätöksen mukaan on oletettavaa, ettei hakija toimi rahankeräyksestä annettujen säännösten mukaisesti.

Poliisihallitus on rahankeräyslakia valvovana ja ohjaavana viranomaisena ottanut yhteyttä Electronic Frontier Finland - Effi ry:hyn yhdistyksen internet -sivuilla olevan lahjoitusmahdollisuutta yhdistykselle käsittelevän tekstin johdosta. Kirjallisesti tapahtuneissa yhteydenotoissa Poliisihallitus on rahankeräystoimintaa valvovana viranomaisena todennut yhdistyksen internetsivulla harjoitetun toiminnan olevan luvanvaraisena pidettävää rahankeräystoimintaa. Yhdis-

tys ei ole poistanut lahjoitusmahdollisuudesta kertovaa tekstiä internetsivultaan tai hakenut rahankeräyslupaa valvovan viranomaisen useasta yhteydenotosta huolimatta, vaan on jatkanut tältä osin rahankeräystoimintaansa entiseen tapaan.

Hallinto-oikeus katsoo Electronic Frontier Finland - Effi ry:n toiminnan osoittavan piittaamattomuutta Poliisihallituksen valvovana viranomaisen tekemiin useisiin kannanottoihin sitä kohtaan, että yhdistyksen internetissä selvitettyä rahanlahjoitusmahdollisuutta yhdistykselle on pidettävä luvanvaraisena rahankeräystoimintana. Vaikka yhdistys onkin ollut asiasta eri mieltä, valvovan viranomaisen antaman ohjeistuksen merkitys harjoitetun toiminnan luvanvaraisuudesta ei ole voinut jäädä yhdistykselle siltä osin epäselväksi, että yhdistyksen on käytännössä edellytetty ryhtyvän toimenpiteisiin asiassa. Yhdistyksen esittämä oikeudellinen tulkinta nykyisen rahankeräyslain 3 §:n sisällöstä ja Helsingin hovioikeuden tuomiosta 10.12.2008 numero 3487 ei tältä osin muuta asiaa muuksi.

Electronic Frontier Finland - Effi ry on Poliisihallituksen antamasta ohjauksesta huolimatta jatkanut useita vuosia Poliisihallituksen luvattomana pitämää rahankeräystoimintaa, eikä yhdistyksen taholta ole osoitettu aikomusta lopettaa kyseistä rahankeräystoimintaa. Electronic Frontier Finland - Effi ry:n harjoittama toiminta on ollut luonteeltaan sellaista, että Poliisihallitus on voinut perustellusti katsoa toiminnan edellyttävän rahankeräyslupaan hakemista. Kun yhdistys ei ole kehotuksista huolimatta hakenut aikoinaan rahankeräyslupaa ja on tästä huolimatta jatkanut toimintaa ilman asianmukaista lupaa, Poliisihallitus on voinut harkintavaltansa puitteissa hylätä Electronic Frontier Finland - Effi ry:n rahankeräyslupahakemuksen päätöksen mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että valittaja joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Hallintolainkäyttölaki 33 § ja 74 §

Muutoksenhaku

Hallintolainkäyttölain 9 §:n mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (hallintovalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Olli Kurkela, Matti Haapaniemi (t) ja Pasi Mäkelä.

Esittelijäjäsen

Pasi Mäkelä

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Valittajan asiamiehelle saantitodistuksin

Asiamies: OTK Mikko Välimäki
Riippakoivunkuja 12 B, 02130 Espoo

Oikeudenkäyntimaksu 97 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta

Jäljennös

Poliisihallitus / Arpajaishallinto

Toimituskirjan oikeaksi todistaa
lainkäyttösihteeri

Heurikka Kaarinen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa **viranomaiselle, joka on mainittu päätöksen kohdassa Muutoksenhaku**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Fabianinkatu 15
00131 HELSINKI	Helsinki

Faksi: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

**KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ
PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU 1.1.2016 LUKIEN VIREILLE TULLEISSA ASIOISSA**

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 500 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

tiedote oikeudenkäyntimaksusta

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI
Puhelin 029 56 42000
Faksi 029 56 42079
Sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

LÄHETE

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Ohessa lähetämme hallinto-oikeuden päätöksen. Laskun toimitamme erikseen, koska olemme siirtyneet sähköiseen laskutukseen.

Ystävällisin terveisin,

Helsingin hallinto-oikeus